

po 3/6, 19³⁰ hod.

Rájec-Jestřebí

zámek, Slavnostní sál

Ivo Kahánek

klavír

program

Bedřich Smetana (1824–1884)

Koncertní etuda gis moll op. 17 „Na břehu mořském“

Koncertní etuda C dur

Leoš Janáček (1854–1928)

Sonáta I. X. 1905 „Z ulice“

Předtucha (Con moto)

Smrt (Adagio)

Viktor Kalabis (1923–2006)

Tři polky pro klavír, op. 52

Allegro

Allegro ma non troppo

Vivo

Gideon Klein (1919–1945)

Sonáta pro klavír

Allegro con fuoco

Adagio

Allegro vivace

Franz Liszt (1811–1886)

Uherská rapsodie č. 2 cis moll

Koncertní etuda C dur **Bedřicha Smetany** (1824–1884) vznikla roku 1858 během skladatelova pětiletého pobytu ve švédském Göteborgu, etuda *Na břehu mořském* z roku 1861 je pak skladatelovou vzpomínkou na švédský pobyt. Obě psal Smetana pro sebe jako součást vlastního klavírního repertoáru a jsou dokladem jeho pianistického umění. Druhá z etud je programní, ovlivněná uměním Franze Liszta. Technicky náročné běhy ilustrují nárazy mořských vln, melodie, která se mezi nimi vynořuje a zaniká, je naplněna melancholií. Smetana ji poprvé provedl 9. listopadu 1861 v Kolíně nad Rýnem během své koncertní cesty po Německu a Holandsku.

Vznik jediné klavírní sonáty **Leoše Janáčka** (1854–1928) podnítila tragická událost z doby bojů o českou univerzitu v tehdy převážně německojazyčném Brně. Na 1. října 1905 byl do Brna svolán sjezd zástupců Němců z Čech, Moravy a Rakouska a české obyvatelstvo na něj odpovědělo manifestací, při které došlo ke střetu. Nepokoje se přelily do dalšího dne, zasáhlo vojsko a před vchodem do Besedního domu byl smrtelně raněn truhlářský pomocník František Pavlík. Jeho pohřeb 4. října se stal dalším projevem českého národního smýšlení. Pro Janáčka znamenala událost silný impuls. Sonáta měla původně tři věty, smuteční pochod však skladatel ještě před prvním provedením 27. ledna 1906 v Brně zničil. Později po provedení v Praze odsoudil autokritický Janáček skladbu celou, první dvě věty však zůstaly naštěstí zachovány v opise první interpretky, klavíristky Ludmily Tučkové. Teprve u příležitosti oslav svých sedmdesátin roku 1924 svolil Janáček k vydání skladby tiskem.

Tři polky pro klavír op. 52 **Viktora Kalabise** (1923–2006) z roku 1979 jsou věnovány klavíristovi Rudolfu Firkušnému (1912–1994). Firkušný žil od roku 1940 v cizině, skladatel s ním však byl v kontaktu a skladbu měl ve svém repertoáru. Oba umělci byli obdivovateli osobnosti a díla Bedřicha Smetany a Bohuslava Martinů. Kalabisovy *Tři polky* mají k oběma mistrům volnou vazbu. V Praze je poprvé provedla 23. března 1981 Jarmila Kozderková.

„Na druhém nádvoří Magdeburských kasáren si Gideon zařídil takovou malou komůrku. Byl tam klavír, stůl, židle – zkušebna pro hudebníky. Když měl hodinku času, dal mi vědět, zvláště mě tam zval, když pracoval na své sonátě,“ vzpomínala po létech Eliška (Líza) Kleinová (1912–1999), sestra **Gideona Kleina** (1919–1945) na období strávené v koncentračním táboře v Terezíně. Skladby, které její bratr v Terezíně napsal, se zachránily, mezi nimi také zmíněná *Klavírní sonáta*. Vznikla v roce 1943 a svědčí o vlivu okruhu Arnolda Schönberga, zachovává však klasický princip sonátové formy. Posmrtná premiéra sonáty se uskutečnila 6. června 1946 v interpretaci Pavla Štěpána na večeru, který uspořádal spolek Přítomnost v Malém sále Rudolfiny.

Klavírní dílo **Franze Liszta** (1811–1886) zahrnuje více než polovinu jeho celkové tvorby. Ačkoli neexistují přímé doklady, že se Liszt, rodák z Raidingu v dnešní rakouské spolkové zemi Burgenland, setkal s cikánskými kapelami skutečně už v dětství (jak později tvrdil), rozhodně dokázal tohoto vlivu využít. V řadě děl uplatnil uherské prvky spojované s cikánským folklorem, které romantickým skladatelům poskytovaly vítané obohacení. Uherské motivy prostupují mnoho Lisztových děl a ne neprávem je považován za zakladatele maďarské národní hudby. Celkem devatenáct skladeb pod souhrnným názvem *Uherské rapsodie* pro klavír vytvořil v rozpětí let 1846–85. Druhá z nich, cis moll, patří k nejznámějším. Věnována byla uherskému politikovi a spisovateli, hraběti Lászlóovi Telekimu. Skladba uplatňuje charakteristickou formu čardáše v kontrastu pomalé části (lassu) a rychlé, brilantní frisky.

Vlasta Reittererová

Jako interpret nevšední emocionální síly a hloubky si **Ivo Kahánek** získal pověst jednoho z nejpůsobivějších umělců své generace. Svůj dar okamžitě navázat citovou vazbu s publikem dokáže náležitě zužitkovat ve skladbách od baroka po modernu, s těžištěm v romantickém repertoáru. V cizině je rovněž pokládán za specialistu na interpretaci české hudby.

V roce 2004 se stal absolutním vítězem mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro a již předtím získal ocenění v mnoha významných kláních u nás i v cizině (Maria Canals Piano Competition v Barceloně, Vendome Prize ve Vídni, Stiftung Tomassoni Wettbewerb v Kolíně nad Rýnem, Mezinárodní soutěž Fryderyka Chopina v Mariánských Lázních, Concertino Praga aj.).

Po úspěšných debutech na festivalu Beethovenfest v Bonnu a na Pražském jaru obdržel pozvání od Symfonického orchestru BBC k vystoupení na festivalu BBC Proms v londýnské Royal Albert Hall. Tam v srpnu 2007 pod taktovkou Jiřího Bělohlávka provedl Klavírní koncert č. 4 Inkantace Bohuslava Martinů, živě

přenášený televizí a rádiem BBC i českou rozhlasovou stanicí Vltava. Tento kritikou oceněný debut nabízí německé vydavatelství Deutsche Grammophon jako digitální download. Není divu, že si Ivo Kahánka vybral Sir Simon Rattle ke dvěma vystoupením s Berlínskou filharmonií v listopadu 2014. Následoval nadšený ohlas odborné kritiky i široké veřejnosti. Mladý klavírista se stal po Rudolfu Firkušném teprve druhým českým pianistou v historii, jenž vystoupil s tímto světoznámým tělesem.

Ivo Kahánek pravidelně spolupracuje s Českou filharmonií a má za sebou úspěšná vystoupení s Mahler Chamber Orchestra, Tonhalle-Orchester Curych, Wiener Symphoniker, BBC Scottish Symphony Orchestra Glasgow, Essener Philharmoniker, Orchestrem WDR Kolín nad Rýnem, Curyšským komorním orchestrem, Symfonickým orchestrem Hlavního města Prahy FOK, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, Prague Philharmonia, Filharmonií Brno a mnoha jinými. Z dalších významných umělců, s nimiž spolupracoval, jmenujme alespoň dirigenty Semjona Byčkova, Johna Eliota Gardinera, Paavo Järviho, Jakuba Hrůšu, Andrése Orozco-Estradu, Rafaela Payareho, Pinchase Steinberga, Vladimira Ashkenazyho,

Tomáše Netopila, Andreje Borejka, Libora Peška či Zdeňka Mácala, houslistu Daniela Hopea, violoncellistku Alissu Weilerstein, violistu Paula Neubauera, Pavel Haas Quartet, Tetzlaff Quartet, sopranistku Martinu Jankovou či tenoristu Pavla Černocho. V roce 2018 se stal držitelem ceny Classic Prague Award za sólistický výkon roku.

Ivo Kahánek podepsal v roce 2007 exkluzivní smlouvu s vydavatelstvím Supraphon Music a od té doby nahrál celkem patnáct CD s díly Fryderyka Chopina, Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů, Gideona Kleina, Miloslava Kabeláče, Jeana Françaixe, Jacquesa Iberty aj. Za nahrávku klavírních koncertů Antonína Dvořáka a Bohuslava Martinů za doprovodu Bamberger Symphoniker pod taktovkou Jakuba Hrůši získal prestižní ocenění BBC Music Magazine Award a toto CD obdrželo i další významná ocenění – nahrávku měsíce BBC Music Magazine, Choix de Classique HD, Nahrávku týdne BBC Radio 3, Cenu Anděl v kategorii Klasika a bylo také nominováno na mezinárodní cenu ICMA. Za album písní Bohuslava Martinů s Martinou Jankovou a Tomášem Králem je Ivo rovněž držitelem ceněné Zlaté ladičky (Diapason d'Or francouzského odborného časopisu Diapason) a výběrů měsíce v časopisech Opernwelt a Opera News. Jeho zatím posledním výrazným nahrávacím počinem je nahrávka kompletního klavírního díla Antonína Dvořáka na 4 CD, která byla rovněž nominována na ICMA, obdržela nejvyšší hodnocení v časopisech Gramophone a Diapason a stejně jako předchozí deska získala Cenu Anděl v kategorii Klasika. Kromě toho natáčí pro Český rozhlas, Českou televizi a stanici Mezzo.

Ivo Kahánek je absolventem Janáčkovy konzervatoře v Ostravě a Akademie múzických umění v Praze. Má za sebou také studijní stáž na londýnské Guildhall School of Music and Drama a mistrovské kurzy pod vedením Karl-Heinze Kämmerlinga, Christiana Zachariase, Alicie de Larrocha, Imogen Cooper, Petera Frankla a dalších osobností. V současnosti působí jako docent na Hudební a taneční fakultě AMU v Praze a vede mistrovské kurzy klavíru v rámci Letní hudební akademie v Kroměříži a Klavírních kurzů Pražské konzervatoře.

Ivo Kahánek je členem prestižní **PETROF Art Family**, volného sdružení profesionálních pianistů a významných světových i tuzemských umělců, kteří sympatizují se společností PETROF a obdivují kvalitu a krásu jejích nástrojů. Cílem sdružení je propojit nadané umělce napříč hudebními žánry a zprostředkovat úžasné hudební zážitky posluchačům po celém světě.

Dnes večer Ivo Kahánek rozezní vlajkovou loď značky PETROF – **koncertní klavír P 284 Mistral**. Toto největší křídlo s délkou 2840 mm si zamilovali hudebníci po celém světě především pro jeho mohutný bas a znělý diskant. Umělcům je věrným partnerem při interpretaci těch nejnáročnějších skladeb, má vysoce reprezentativní vzhled a nechybí mu romantický, měkký tón, tolik charakteristický pro všechny klavíry PETROF.